

Posudek oponenta diplomové práce

Vedoucí bakalářské (diplomové) práce: ak.mal. Mgr. Martin Velíšek, Ph.D.

Oponent diplomové práce: doc. PhDr. Jaroslav Bláha, Ph.D.

Autor bakalářské (diplomové) práce: Soňa Fricová

Obor: Učitelství výtvarné výchovy pro ZŠ, SŠ

Název práce: Symbol, znak – citace a používání uměleckého díla jako tvůrčí princip

Již název diplomové práce Soni Fricové prozrazuje značnou náročnost zvolené problematiky, a to přesto – nebo právě proto – že byla ve své obecné poloze zpracovaná v úctyhodné řadě odborných i vědecko populárních publikací různých společenskovědních oborů od filozofie přes psychologii, sociologii, dějiny umění atd. Navíc zejména na přelomu 20. a 21. století prošla sledovaná problematika martyriem názorové plurality, která nároky na její zpracování značně znásobila. Tím spíš je jasné, že základem úspěšného zpracování byla důkladně promyšlená koncepce. To se však diplomantce rozhodně nepodařilo. Hlavní důvod by se dal metaforicky vyjádřit známým příslovím „méně je někdy více“. Šíře záběru, pro který se diplomantka rozhodla, je téměř bezbřehá. Snaží se na pouhých dvaadvaceti stranách teoretické části zmapovat sledovanou problematiku ze všech možných zorných úhlů – filozofického, psychologického, sociologického, lingvistického, umělecko-historického, didaktického atd. Výsledkem je pak rozpad koncepce na pestrobarevnou tříšť kaleidoskopických informací. To je, bohužel, nejčastější neduh bakalářských prací, který by se však neměl opakovat u diplomové práce. Stačí letmý pohled na obsah práce, aby se tento nejzávažnější koncepční prohřešek ukázal v celé své závažnosti.

Již samotný Úvod je příliš esejistický a v důsledku toho přináší minimální výpovědní hodnotu. Hlavním posláním úvodu by mělo být stručné přehledné seznámení čtenáře s koncepcí a cílem práce. V první kapitole teoretické části práce Znamení kolem nás již skladba podkapitol dokazuje koncepční schizofrenii – k důkazu stačí názvy podkapitol: 1.1. Odívání, 1,2. Dva směry komunikace – univerzalita a originalita. Tím nechci říct, že by např. uvedené aspekty odívání k problematice práce nepatřily – ale v jiném kontextu kapitoly i celkové struktury práce.

Jedním z dalších koncepčních neduhů je příliš verbální argumentace, která je minimálně opřena o konkrétní výtvarná díla reprodukováná v textu – paradoxní je, že přitom diplomantka neustále zdůrazňuje důležitost vizuální gramotnosti. Klíčové problematice – alespoň podle druhé části názvu, „citace a používání uměleckého díla jako tvůrčí princip“ bych tak soudil – věnuje diplomantka sice samostatnou kapitolu, ovšem o rozsahu 2,5 stran, z toho teoretickým aspektům tohoto klíčového tématu 0,5 stránky. Bez jediné reprodukce či alespoň odkazu na konkrétní dílo – s jedinou výjimkou (odkaz na Ukřižování ze sv. Barbory) spojenou se vsutku originálním tvrzením: „... např. ve středověké kultuře byl běžným postupem malířů jistý „opis“, použití stejného námětu. Nešlo však o špatný čin, ve středověku totiž nebyla cílem originalita, jak je tomu v dnešní době.“

Rozhodně nechci tvrdit, že bych v práci nenašel i jisté pozitivní náznaky. To do jisté míry platí pro kapitoly 3. Kódy, kódování či částečně 4. Dialog textu a obrazu – i zde bych měl některé výhrady.

Okruhy otázek k obhajobě:

1. Citace, quasicitace, parafráze ad. se prosazují především v postmoderním umění. Vyberte několik konkrétních příkladů a analyzujte je.
2. Na jednom příkladu demonstруйте, jak byste jej didakticky využila.